

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **S., P.** proti žalovanému: **U., a.s., Š.**, IČO: X., zast. JUDr. I. N., PhD., advokátom, N., **o zaplatenie 102 048 592 Sk (3 387 392, 68 Eur) s príslušenstvom**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 34 Cb 18/2001-154 a na odvolanie žalovaného v časti trov konania proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 34 Cb 18/2001-154 zo dňa 14. januára 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 34 Cb 18/2001-154 zo dňa 14. januára 2009 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave ako súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom, č. k. 34 Cb 18/2001-154 zo dňa 14. januára 2009 rozhodol vo veci tak, že žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť odporcovi náhradu trov konania 62 011,40 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení konštatoval, že z vykonaného dokazovania je preukázané, že žalobca ako ručiteľ dňa 20. marca 1997 a 20. januára 1997 podpísal úverové zmluvy č. 09/97/036 na sumu 51 147 222 Sk a č. 02/97/036 na sumu 50 901 370 Sk, uzavreté medzi žalovaným ako veriteľom a štátnym podnikom N. ako úverovým dlžníkom žalovaného. Podľa výpisu z obchodného registra pritom žalobca vo vzťahu k úverovému dlžníkovi vykonával funkciu zakladateľa. Uvedené právne vzťahy nie sú predmetom tohto konania, avšak v širších súvislostiach sa ho dotýkajú. Z odôvodnenia tiež vyplýva, že v dňoch 20. januára 1997 a 13. marca 1997 boli medzi účastníkmi podpísané v zmysle dispozitívnych ustanovení § 716 a nasl. Obchodného zákonníka dve identické Zmluvy o podmienkach vedenia termínovaného vkladu. V čl. II. obidvoch zmlúv sa žalobca zaviazal uložiť na účet u žalovaného peňažné prostriedky po 100 miliónov Sk s lehotou viazanosti do 15., resp. 17. decembra 1999; dodatkami č. 3 z 29. decembra 1997 bol termínovaný vklad prolongovaný do 28. februára 1998. Žalovaný sa zaviazal žalobcovi platiť ročný úrok vo výške 9,5% s tým, že úrok bude účtovať mesačne a pripisovať ho na označený účet navrhovateľa. Žalovaný sa v čl. III. zmlúv tiež zaviazal uskutočniť prevod vkladov nasledujúci deň po uplynutí lehoty viazanosti. V odôvodnení sa ďalej uvádza, že vzhľadom na všetky súvislosti vyplývajúce zo vzájomných zmluvných vzťahov žalobcu, žalovaného a tretej osoby - úverového dlžníka žalovaného a súčasne subjektu, ku ktorému má zakladateľské právomoci žalobca - najmä s ohľadom na skutočnosť, že žalobca musel vedieť, keďže tento jeho právny status je zakotvený v § 18 zák. č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov, ktorými je povinný sa riadiť od svojho zriadenia - že ako ústredný orgán štátnej správy a rozpočtová organizácia nemôže prijať ani poskytovať úvery, ani vstupovať do úverových vzťahov ako ručiteľ, a to ani vo vzťahu k subjektom, ku ktorým vykonáva zakladateľskú funkciu, súd dospel k záveru, že sú tu okolnosti vylučujúce zodpovednosť v zmysle ustanovenia § 376 Obch. zákonníka. V prejednávanej veci je preukázané, že žalobca aktívne vstúpil do úverového vzťahu a tiež do ručiteľského vzťahu, pričom z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že sa týmto svojim konaním cítil viazaný až do doby, keď ho kontrolný orgán na porušenie zákona upozornil. Pokiaľ ide o porušenie zmluvných povinností žalovaným vo forme neoprávneného inkasa z 2. marca 1998, k tomuto porušeniu by bez aktívneho konania žalobcu, spočívajúceho v uzavretí dodatkov č. 1 k zmlúvam o podmienkach vedenia termínovaného vkladu, nemohlo vôbec dôjsť. Žalobca spochybnil uvedené vlastné aktívne konanie, v dôsledku ktorého mu žalovaný spôsobil škodu, až viac ako dva roky po vykonaní peňažných operácií. Súd je preto toho názoru, že žalobca ako poškodená strana nemá nárok na náhradu škody, pretože nesplnenie zmluvnej povinnosti

zo Zmlúv o podmienkach vedenia termínovaného vkladu bolo spôsobené práve aktívnym konaním poškodeného, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, dôvodiac, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Žalobca v odvolaní uvádza, že mu vznikol nárok na náhradu škody podľa ustanovenia § 373 Obch. zákonníka, pretože žalovaný porušil svoju zmluvnú povinnosť a bez príkazu odpísal z jeho účtu spornú sumu, čím žalobcovi vznikla škoda. Ďalej sa žalobca odvoláva na predchádzajúce rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v tejto veci, a to na uznesenie, sp. zn. 5Obo/212/2003 a uznesenie, sp. zn. 3Obo/109/2007. Žalobca, na margo vyjadrenia žalovaného, že sa neobohatil, nakoľko u neho nenastal žiadny prírastok majetku, ale prírastok majetku nastal u dlžníka, tvrdí, že odpis finančných prostriedkov z účtu žalobcu bol vykonaný bankou - žalovaným a nie tretím subjektom. Posúdenie samotného ručenia za tretí subjekt bolo predmetom pojednávania prvostupňového súdu, ktorý dospel k záveru, že samotné ručenie odporuje príslušným zákonným ustanoveniam. Na základe dokazovania dospel prvostupňový súd k záveru, že žalobca vstúpil do úverového vzťahu medzi žalovaným a tretím subjektom v rozpore so zákonom.

Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal odvolanie aj žalovaný, a to v časti trov konania, z dôvodu, že vo vyúčtovaní trov konania zo dňa 15. januára 2009, v časti trov právneho zastúpenia, bol uplatnený nárok na zvýšenie odmeny advokáta o daň z pridanej hodnoty vo výške 19% z úkonov právnej pomoci, nakoľko je platcom DPH, čo preukazuje predložením kópie osvedčenia o registrácii pre daň z pridanej hodnoty. Preto žiada odvolací súd, aby rozhodol o priznaní DPH zo štyroch úkonov právnej pomoci vo výške 5 470, 56 Eur. Žalovaný navrhuje zmeniť výrok rozsudku tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému na náhradu trov konania 67 481,96 Eur do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. V zostávajúcej časti odvolanie nepodáva.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, podľa ktorého prvostupňový súd rozhodol vecne správne, nakoľko škoda, ktorá bola spôsobená žalobcovi, vznikla jeho zavinením, pretože porušil svoje povinnosti, ktoré mu vyplývajú z ustanovenia § 18 zákona č. 303/1995 Z. z. Podľa žalovaného nie je pravdou, že z jeho strany došlo k porušeniu dojednaných ustanovení v Zmluvách o termínovanom vklade, keď odpísal prostriedky z účtu 2. marca 1998

a viazanosť skončila 28. februára 1998, nakoľko práve toto právo odpísať prostriedky bez časového obmedzenia na pokrytie neplneného úveru podľa Úverovej zmluvy č. 09/97/036 zo dňa 11. marca 1997 mu bolo Dodatkami č. 1 navrhovateľom dané. Zdôrazňuje, že ich neplatosť spôsobil svojim konaním žalobca. Ďalej uvádza, že k porušeniu povinnosti vylučujúcej zodpovednosť za škodu na strane žalovaného došlo porušením právneho predpisu práve zo strany žalobcu, a preto nie je možné žiadať náhradu škody od žalovaného. Poukazuje na ustanovenia § 373 a nasl. Obch. zákonníka a tiež na ustanovenia § 382 Obch. zákonníka, z ktorých možno analogicky vyvodiť záver, že práve znenie ods. 1 § 18 zák. č. 303/1995 Z. z. má slúžiť na predchádzanie vzniku škody. Žiada, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil a v časti trov konania zmenil, resp. zrušil a vec vrátil na opätovné prejednanie súdu prvého stupňa.

K odvolaniu žalovaného v časti trov konania sa žalobca vyjadril tak, že účastník konania uplatnený nárok na zvýšenie odmeny advokáta o daň z pridanej hodnoty vo výške 19% a tiež uplatnený nárok na náhradu cestovného nedoložil, súd ich náhradu nepriznal. S poukazom na skutočnosť, že o trovách konania rozhoduje súd na základe vyčíslených trov účastníka konania, má za to, že súd postupoval správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací /§ 10 ods. 2 O.s.p./ po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O.s.p. dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Žalobca si uplatnil právo na zaplatenie sumy 102 048 592 Sk so 14,03% a 12,98% ročným úrokom z omeškania z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť žalovanému neoprávneným odpísaním uvedenej sumy z účtov žalobcu, vedených u žalovaného na základe dvoch zmlúv o podmienkach vedenia termínovaného vkladu, uzavretých medzi sporovými stranami dňa 20. januára 1997 a 13. marca 1997. Na základe uvedených zmlúv žalobca vložil na účet v banke peňažné prostriedky vo výške po 100 000 000 Sk s lehotou viazanosti do 17. decembra 1997 a 15. decembra 1997, lehota viazanosti vkladov bola predĺžená na základe dodatkov k zmluvám zo dňa 29. decembra 1997 do 28. februára 1998.

K uvedeným zmluvám boli uzavreté aj dodatky č. 1, obsahom ktorých je dohoda účastníkov konania, podľa ktorej žalobca nie je oprávnený disponovať s prostriedkami na účtoch, pokiaľ nebude uhradená pohľadávka žalovaného, t. j. istina, úroky a poplatky, vyplývajúce z úverovej zmluvy č. 09/97/036 zo dňa 11. marca 1997, pričom žalobca súhlasil s inkasom istiny, úrokov a poplatkov v prospech žalovaného v prípade nesplnenia podmienok z úverovej zmluvy. Neplatnosť dodatkov č. 1 bola vyslovená rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave, č. k. 34 Cb 18/01-46 zo dňa 6. mája 2003.

Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, podľa ktorého postupom žalovaného, ktorý znížil istinu vkladov žalobcu na základe neplatných dodatkov č. 1, došlo k neoprávnenému inkasu z jeho strany a tým aj k splneniu podmienok pre náhradu škody podľa § 373 nasl. Obchodného zákonníka. Nemožno však považovať za správne konštatovanie, týkajúce sa existencie liberačného dôvodu podľa § 376 Obchodného zákonníka.

Podľa uvedeného ustanovenia poškodená strana nemá nárok na náhradu škody, ak nesplnenie povinnosti povinnej strany bolo spôsobené konaním poškodenej strany alebo nedostatkom súčinnosti, na ktorú je poškodená strana povinná.

V danom prípade bolo skutočnosťou, rozhodujúcou pre vznik škody na strane žalobcu porušenie povinností žalovaného, vyplývajúcich zo zmlúv o podmienkach vedenia termínovaného vkladu, a to neoprávneného inkasa a prevedenia finančných prostriedkov vo vymáhanej výške na úhradu záväzku iného subjektu. Konanie žalobcu, spočívajúce v uzavretí neplatných dodatkov k zmluvám o podmienkach vedenia termínovaného vkladu nemožno považovať za také, ktoré by bránilo žalovanému v plnení povinností, vyplývajúcich z uvedenej zmluvy. Neboli preto splnené podmienky pre postup podľa citovaného ustanovenia, v dôsledku čoho je daná existencia žalobcom namietaného odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.

Keďže vzhľadom na výsledok konania pred súdom prvého stupňa nebola skúmaná opodstatnenosť výšky vymáhanej pohľadávky a jej príslušenstva, odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V dôsledku uvedeného postupu odvolacieho súdu je odvolanie žalovaného proti výroku o náhrade trov konania bezpredmetné.

O náhrade trov konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci /§ 224 ods. 3 O.s.p. /.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 30. júna 2010

JUDr. Alena Prieceľová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová